

27° Πανελλήνιο Συνέδριο Νεφρολογίας

Astir-Egnatia Palace

20-23 Μαΐου 2026
Αλεξανδρούπολη

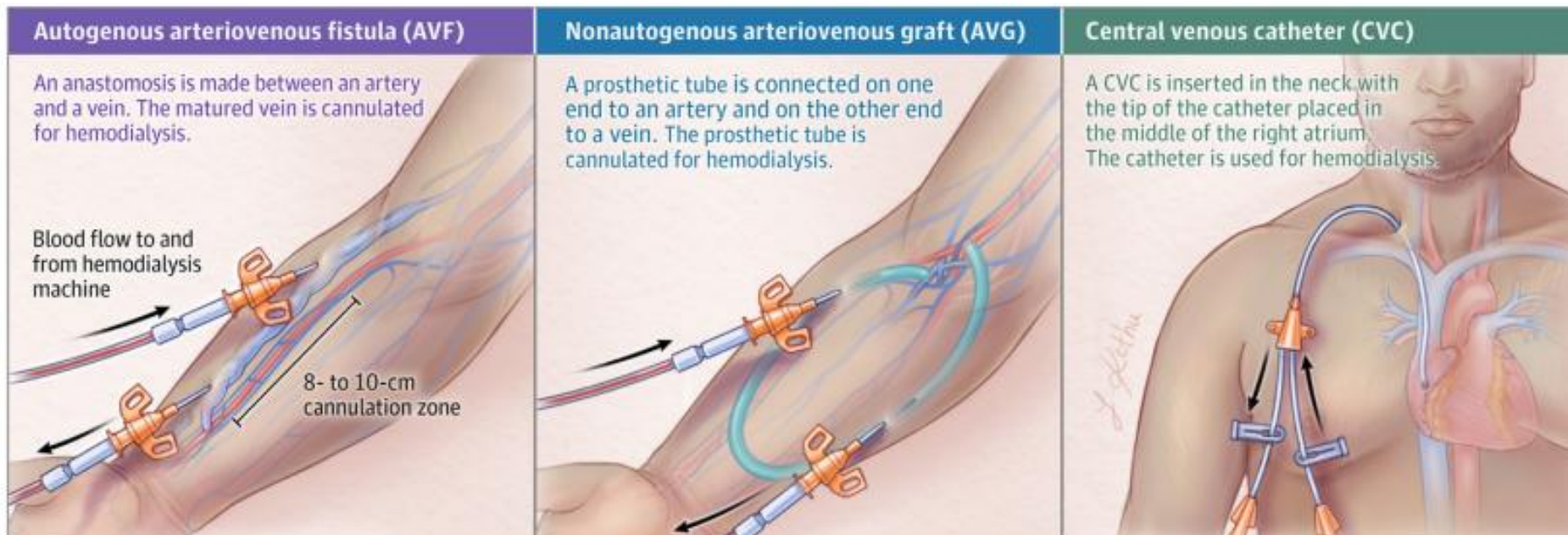
Πολιτική διενέργειας αγγειακών προσπελάσεων: Life plan

Αδαμαντία Μπρατσιάκου

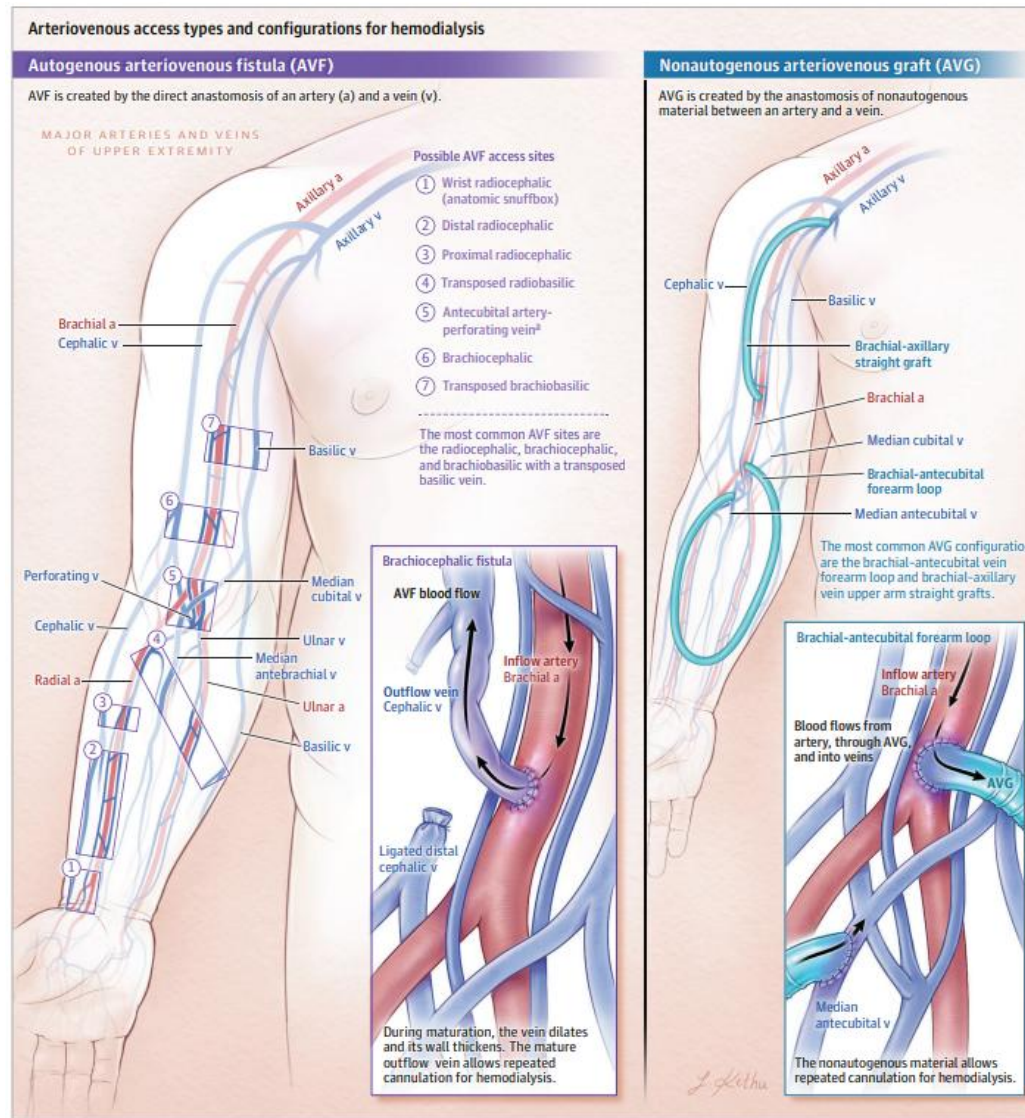
Νεφρολόγος

Νεφρολογικό & Μεταμοσχευτικό Κέντρο ΠΓΝ Πατρών

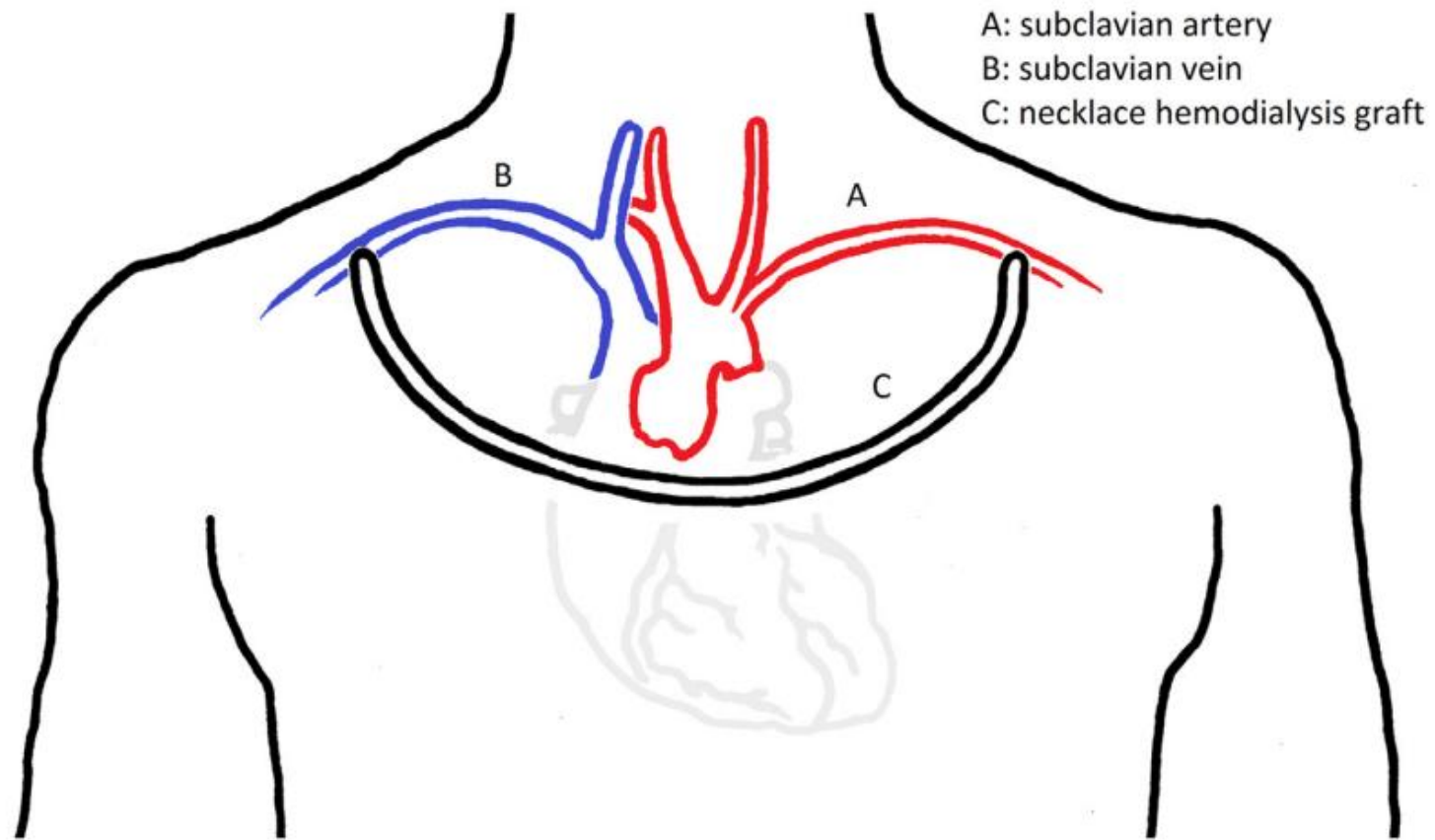
ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΑΓΓΕΙΑΚΗΣ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΗΣ

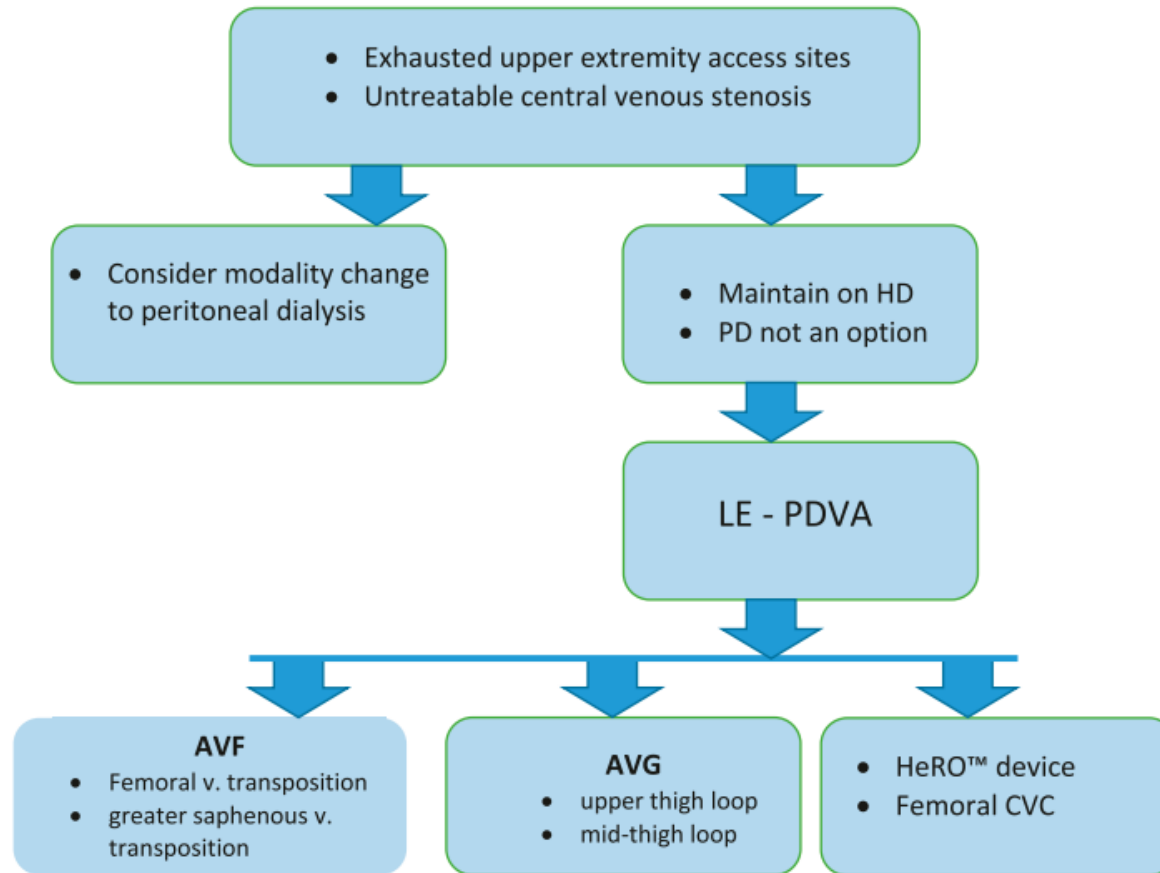
ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΑΓΓΕΙΑΚΗΣ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΗΣ

ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΑΓΓΕΙΑΚΗΣ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΗΣ

ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΑΓΓΕΙΑΚΗΣ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΗΣ

ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΑΓΓΕΙΑΚΗΣ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΗΣ

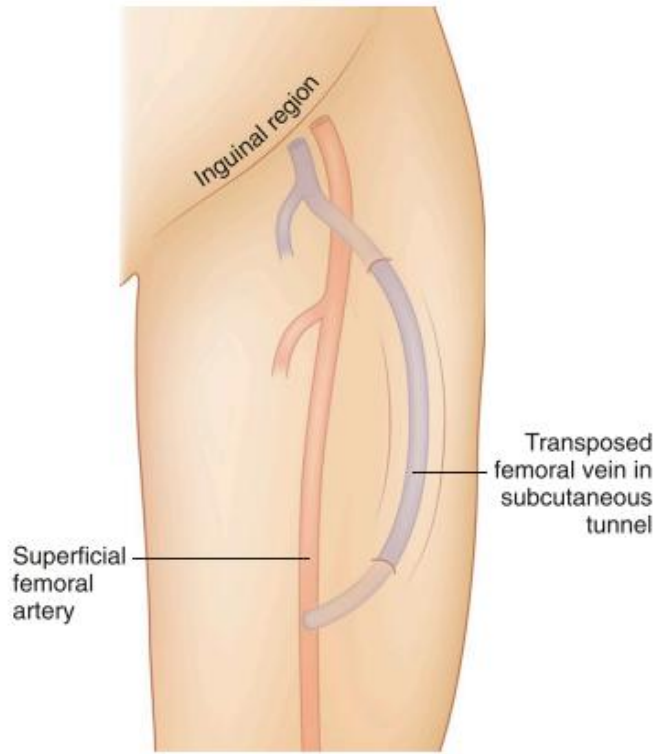

Figure 2. | Schematic representation of transposed femoral vein to femoral artery lower extremity fistula.

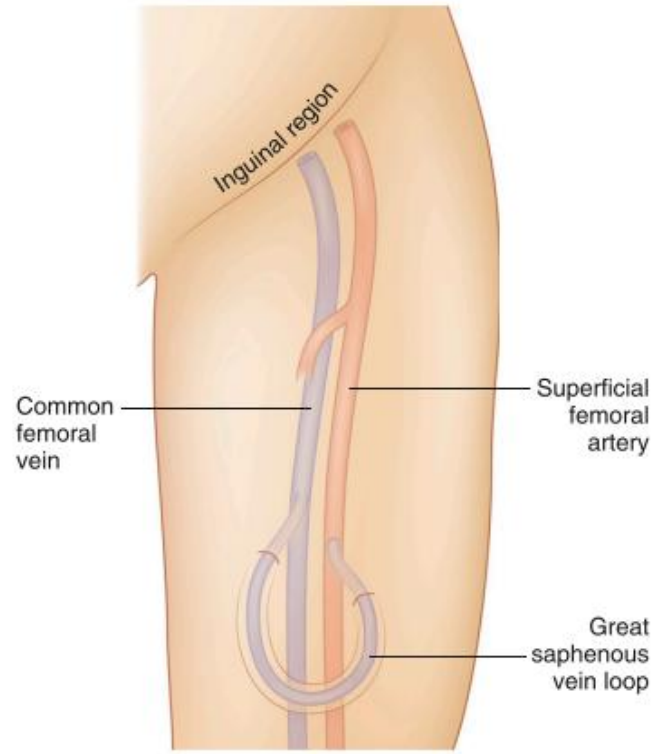
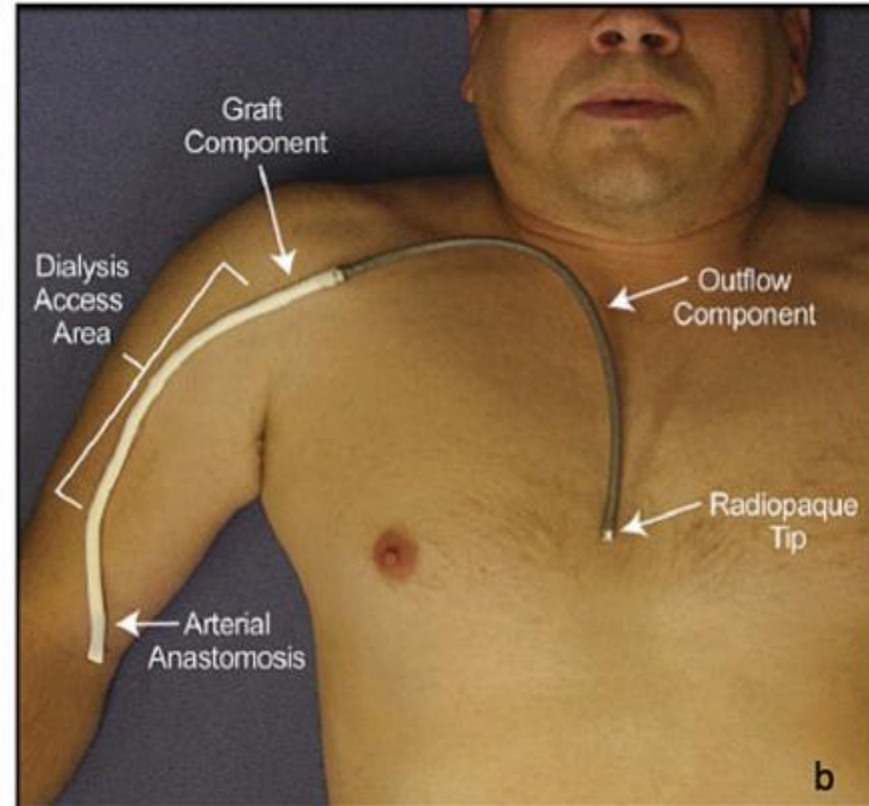
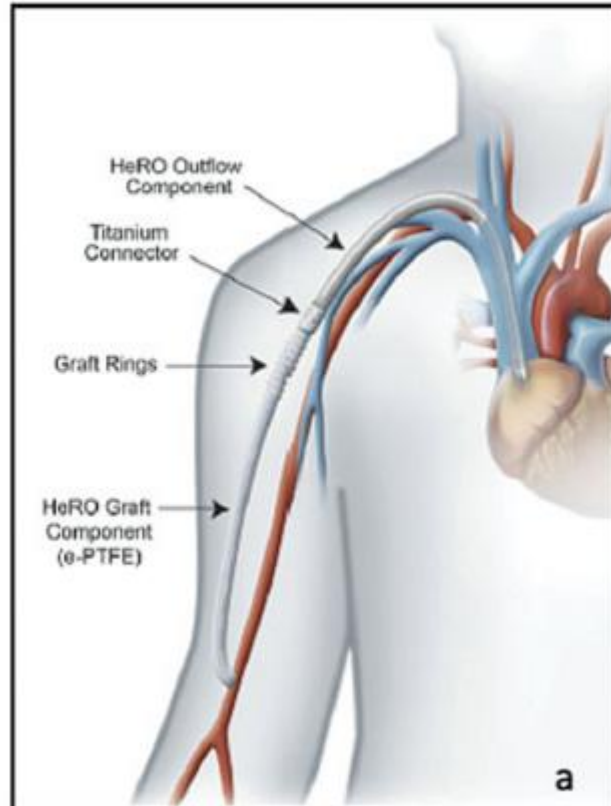

Figure 3. | Schematic representation of great saphenous vein looped arteriovenous fistula.

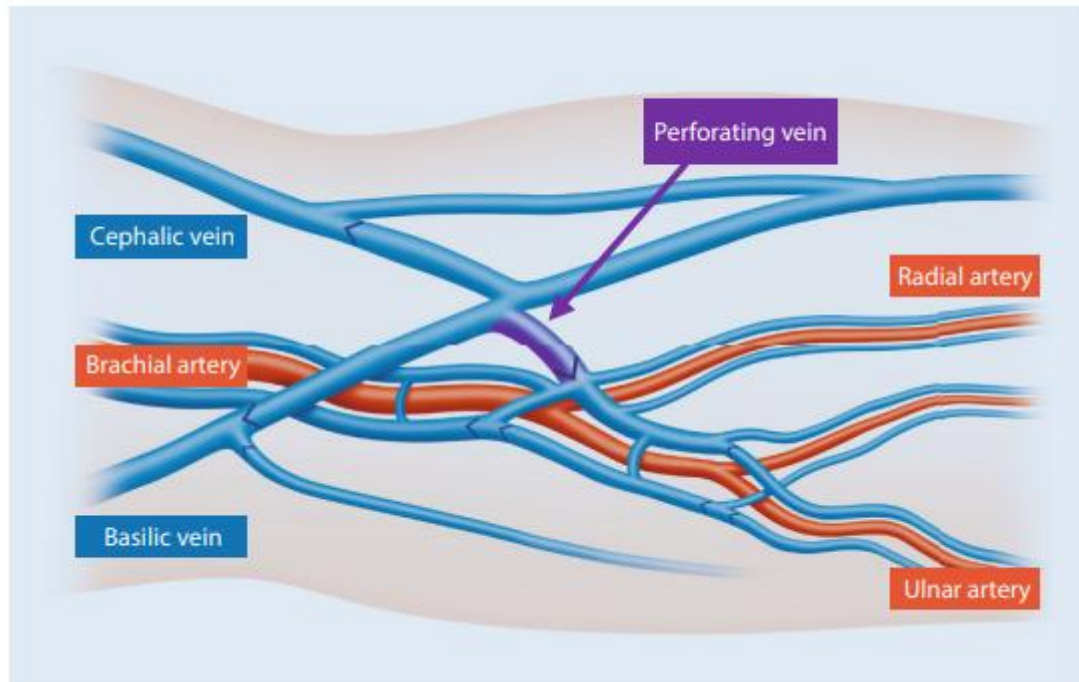

Figure 4. | Schematic representation of a thigh arteriovenous graft.

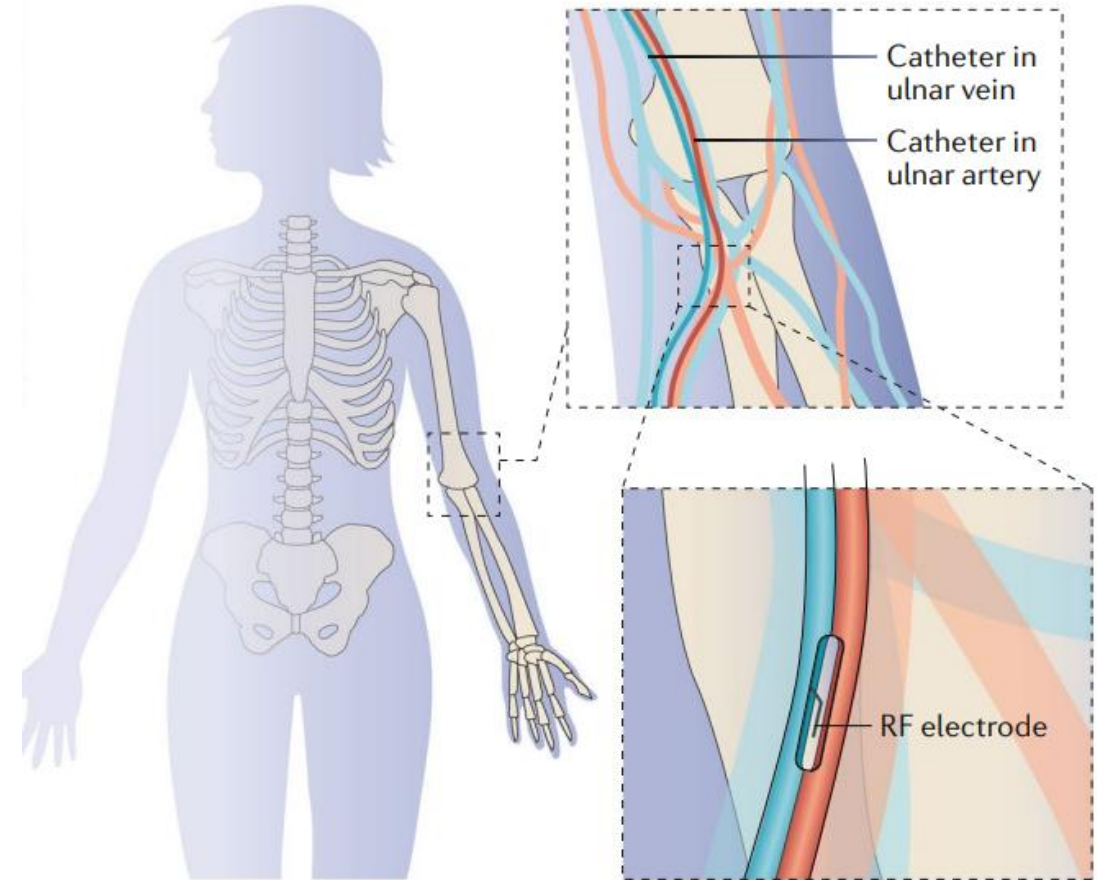
ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΑΓΓΕΙΑΚΗΣ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΗΣ

ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΑΓΓΕΙΑΚΗΣ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΗΣ

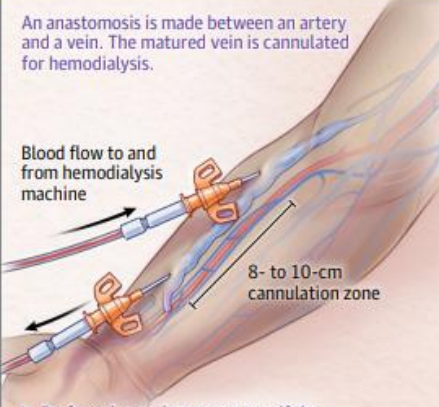
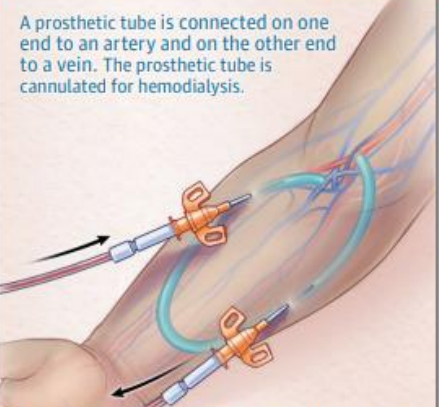
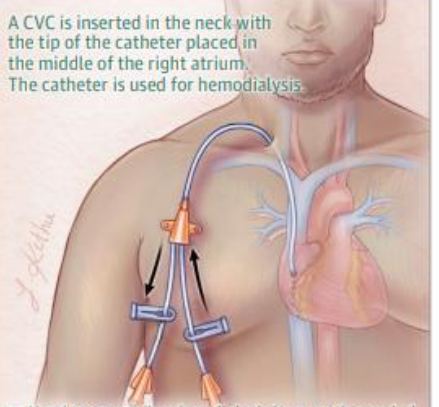

c Endovascular fistula creation

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΑΓΓΕΙΑΚΩΝ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΕΩΝ

A Comparison of arteriovenous access types

	Autogenous arteriovenous fistula (AVF)	Nonautogenous arteriovenous graft (AVG)	Central venous catheter (CVC)
Procedure and indications	<p>An anastomosis is made between an artery and a vein. The matured vein is cannulated for hemodialysis.</p> <p>Blood flow to and from hemodialysis machine</p> <p>8- to 10-cm cannulation zone</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Preferred vascular access type if the patient's risk of maturation failure is low ▶ Catheter is required if dialysis is needed before fistula maturation 	<p>A prosthetic tube is connected on one end to an artery and on the other end to a vein. The prosthetic tube is cannulated for hemodialysis.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ May be used when dialysis is urgently needed ▶ May facilitate the dilation of the outflow vein and future AVF options 	<p>A CVC is inserted in the neck with the tip of the catheter placed in the middle of the right atrium. The catheter is used for hemodialysis.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Used temporarily when dialysis is urgently needed or while waiting for fistula or graft to mature ▶ Can also be used for long-term access if other options are not appropriate
Time to usage and duration	<ul style="list-style-type: none"> • 2- to 6-mo maturation time • 20%-60% Risk of maturation failure • Long term <p>May need multiple interventions to facilitate maturation</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 2 to 4 wk to cannulation (if standard graft) • Can use within 72 h if using early-cannulation graft • Long term <p>May need multiple interventions to maintain patency</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Immediately usable • Short or long term <p>May require multiple catheter changes</p>
Risks of possible complications	<ul style="list-style-type: none"> • Stenosis (11%-16% risk) and thrombosis • Aneurysm (risk worsened by poor cannulation, high flows, and stenosis) • Steal syndrome (greater in arm vs forearm) • High-output heart failure • Infection risk dependent on cannulation technique (lowest risk with rope ladder cannulation) <p>Fistulas that achieve unassisted maturation have fewest complications</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Stenosis (35% risk) and thrombosis (3x greater risk than fistulas after first year) • Pseudoaneurysm (worsened by poor cannulation, high flows, and stenosis) • Steal syndrome (greater in arm vs forearm) • High-output heart failure risk typically less than with fistulas • Infection risk slightly greater than or similar to that with fistulas but less than that with catheters 	<ul style="list-style-type: none"> • Central venous stenosis or occlusion (may prevent future fistula or graft creation) • Greatest risk of infection across all vascular access types • Catheter displacement risk (may fall out or become embedded in heart or blood vessels)
Patient satisfaction	<ul style="list-style-type: none"> • Can bathe, shower, and swim • High patient satisfaction 	<ul style="list-style-type: none"> • Can bathe, shower, and swim • Moderate patient satisfaction 	<ul style="list-style-type: none"> • Cannot shower without proper protection and cannot swim • Variable patient satisfaction • No cannulation pain

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΑΓΓΕΙΑΚΩΝ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΕΩΝ

B Comparison of arteriovenous access characteristics

	Time to usage and durability			Risk of complications				Health care needs	
	Immediate use	Adequate blood flow for dialysis	Long lasting (>2 y)	Infection	Stenosis and thrombosis	Cardiac complications	Steal syndrome	Additional hospital visits	Additional remedial procedures
AVF	No	Yes	Yes	Low ^a -medium	Low-medium ^b	High	High	Reduced ^c	Reduced ^d
AVG	Yes ^e	Yes	Yes ^f	Low-medium	Low-medium ^g	Medium	Medium	Reduced	Reduced ^{f,h}
CVC	Yes	Yes ⁱ	Sometimes	High	High ^j	Low	Low	Increased	Increased

^a With rope ladder cannulation.

^b After successful maturation and use.

^c Reduced complications requiring hospital admission.

^d Needs procedure to start using AVF.

^e With use of early-cannulation graft.

^f Short-term patency improvement with acetylsalicylic acid/dipyridamole or fish oil.

^g Low thrombosis risk short term, but higher risk long term.

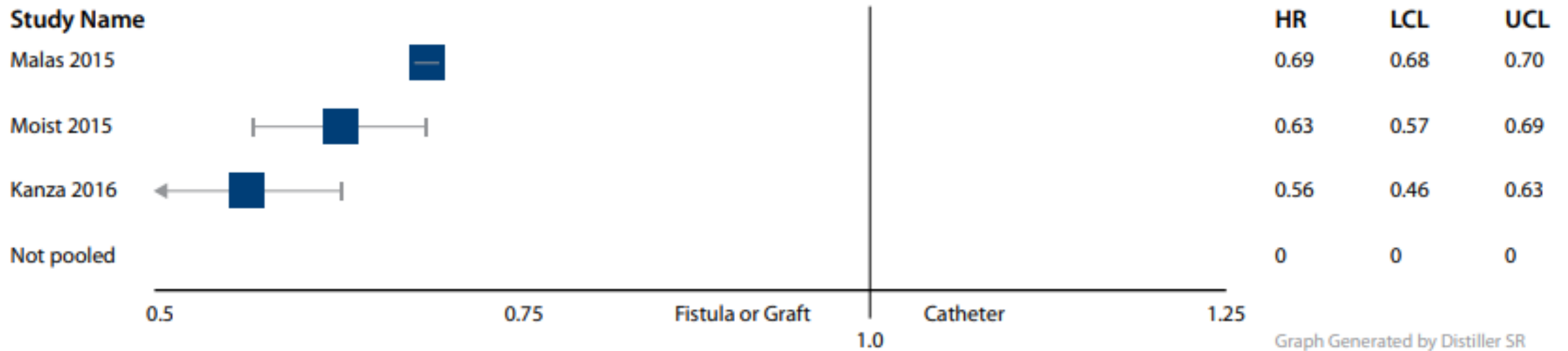
^h Autogenous arteriovenous graft needs procedures to maintain patency.

ⁱ Depends on prescription, including dialysis duration and blood pump speed of dialysis machine.

^j Central vein stenosis and CVC lumen thrombosis.

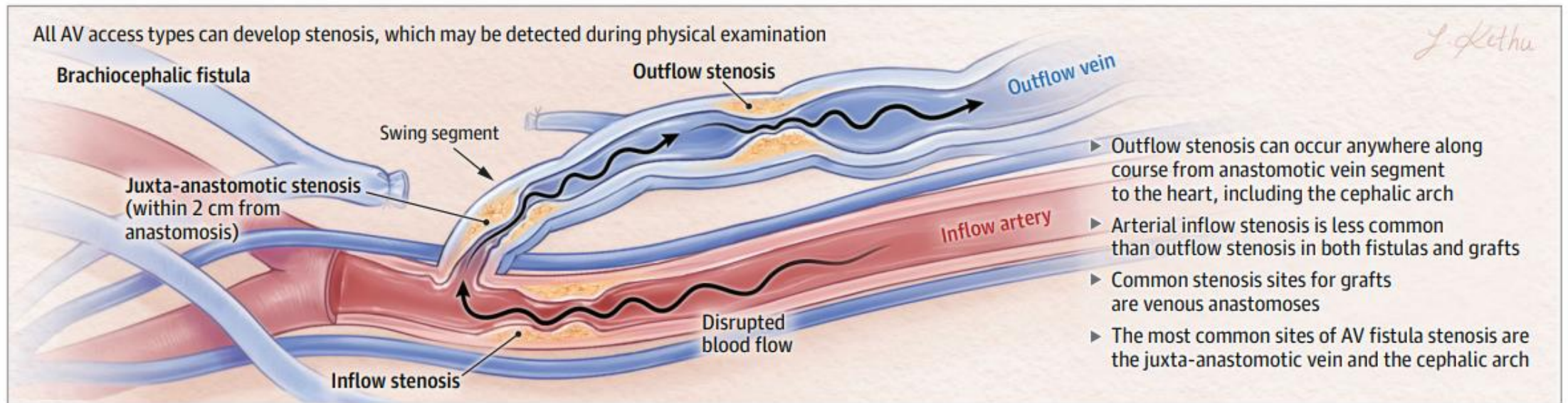
ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΑΓΓΕΙΑΚΩΝ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΕΩΝ

Mortality AVF/AVG versus CVC among Incident patients

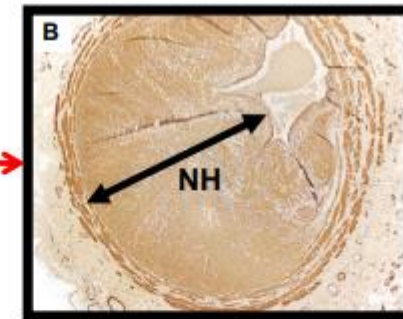
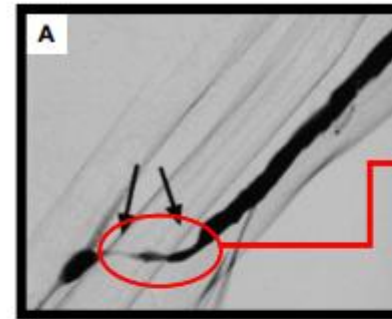
ΕΠΙΠΛΟΚΕΣ AV access

A Common sites of arteriovenous (AV) access stenosis

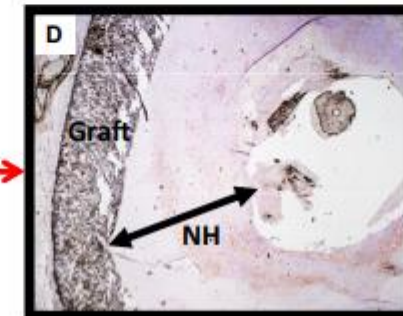

ΕΠΙΠΛΟΚΕΣ AVF & AVG

- ❖ Η **φλεβική στένωση** είναι η συχνότερη αγγειογραφική βλάβη που παρατηρείται στην αποτυχία ωρίμανσης της AVF και στην αποτυχία του AVG.
- ❖ Η **στένωση στην AVF** εμφανίζεται συχνότερα στην περιοχή δίπλα στην αναστόμωση της AVF (**juxta-anastomotic region**)
- ❖ Η υπερπλασία του έσω χιτώνα (**intimal hyperplasia**) είναι η συχνότερη ιστολογική βλάβη που εμφανίζεται στην αποτυχία ωρίμανσης της AVF.
- ❖ Η **στένωση στο AVG** εμφανίζεται συχνότερα στην αναστόμωση μεταξύ φλέβας και μοσχεύματος (**vein-graft anastomosis**), ενώ η **υπερπλασία του έσω χιτώνα** είναι η συχνότερη ιστολογική βλάβη που παρατηρείται

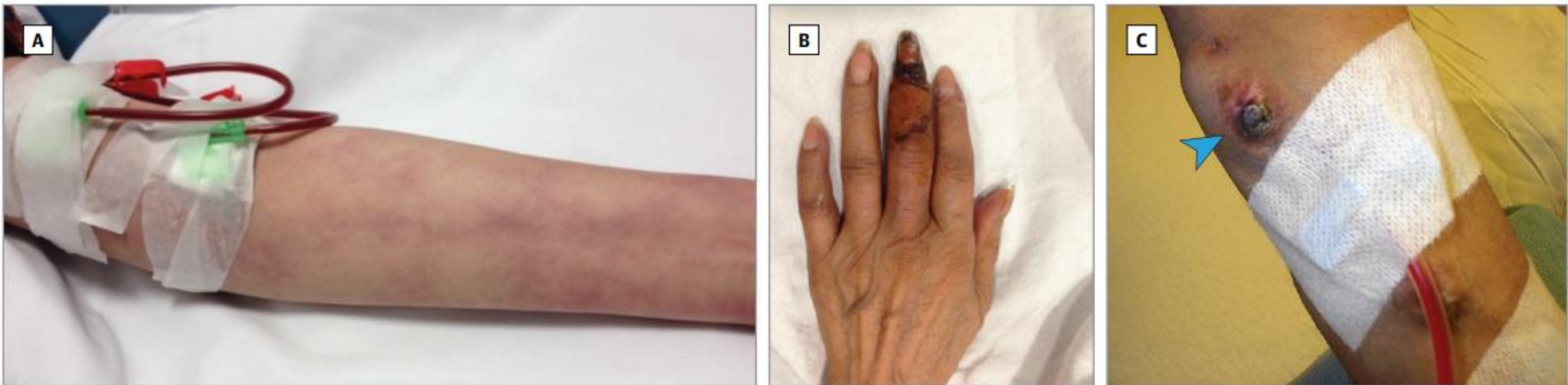
AVF Maturation Failure

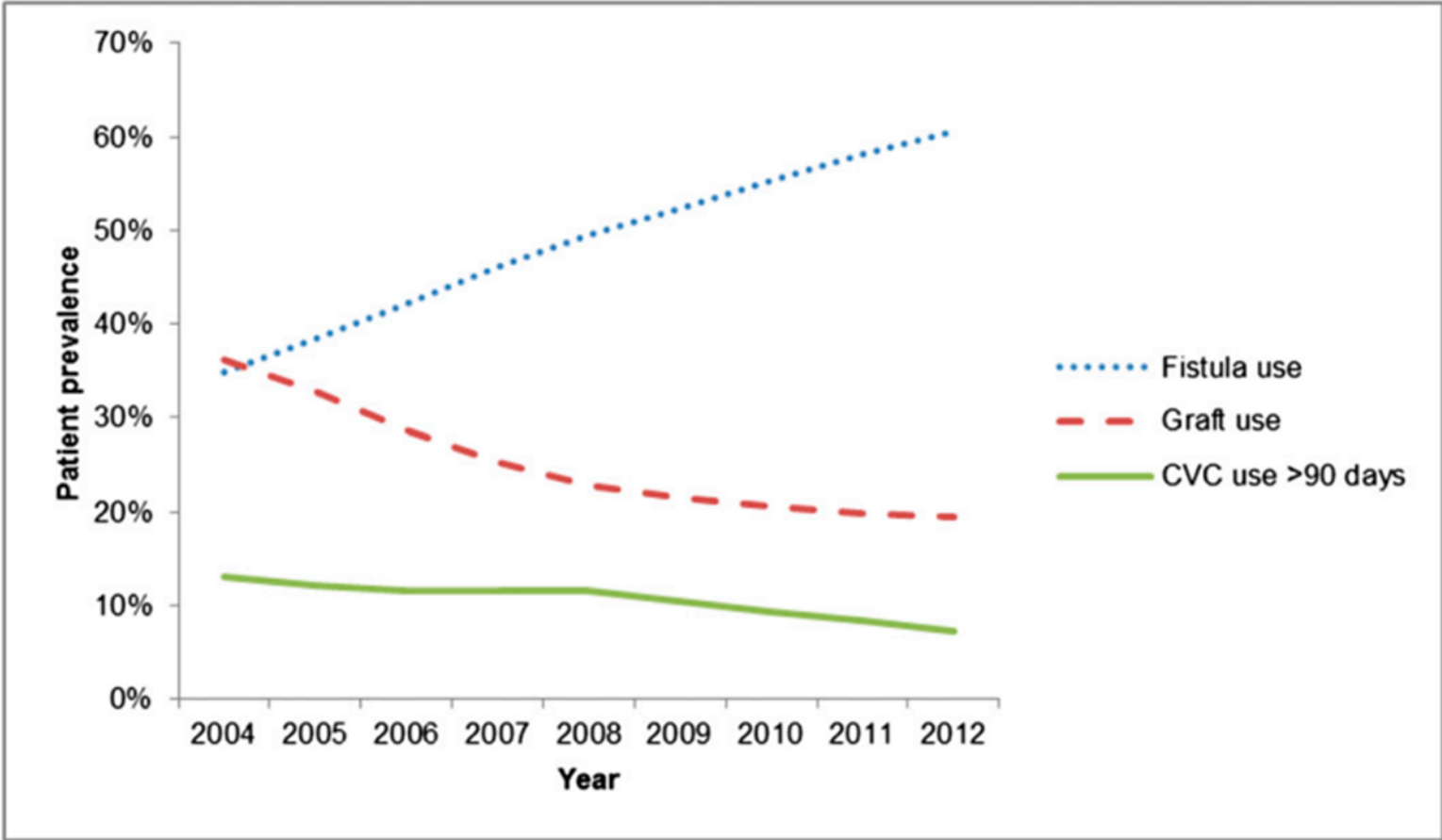
AVG Failure

ΕΠΙΠΛΟΚΕΣ AV access

Figure 4. Arteriovenous Access Problems

Fistula First

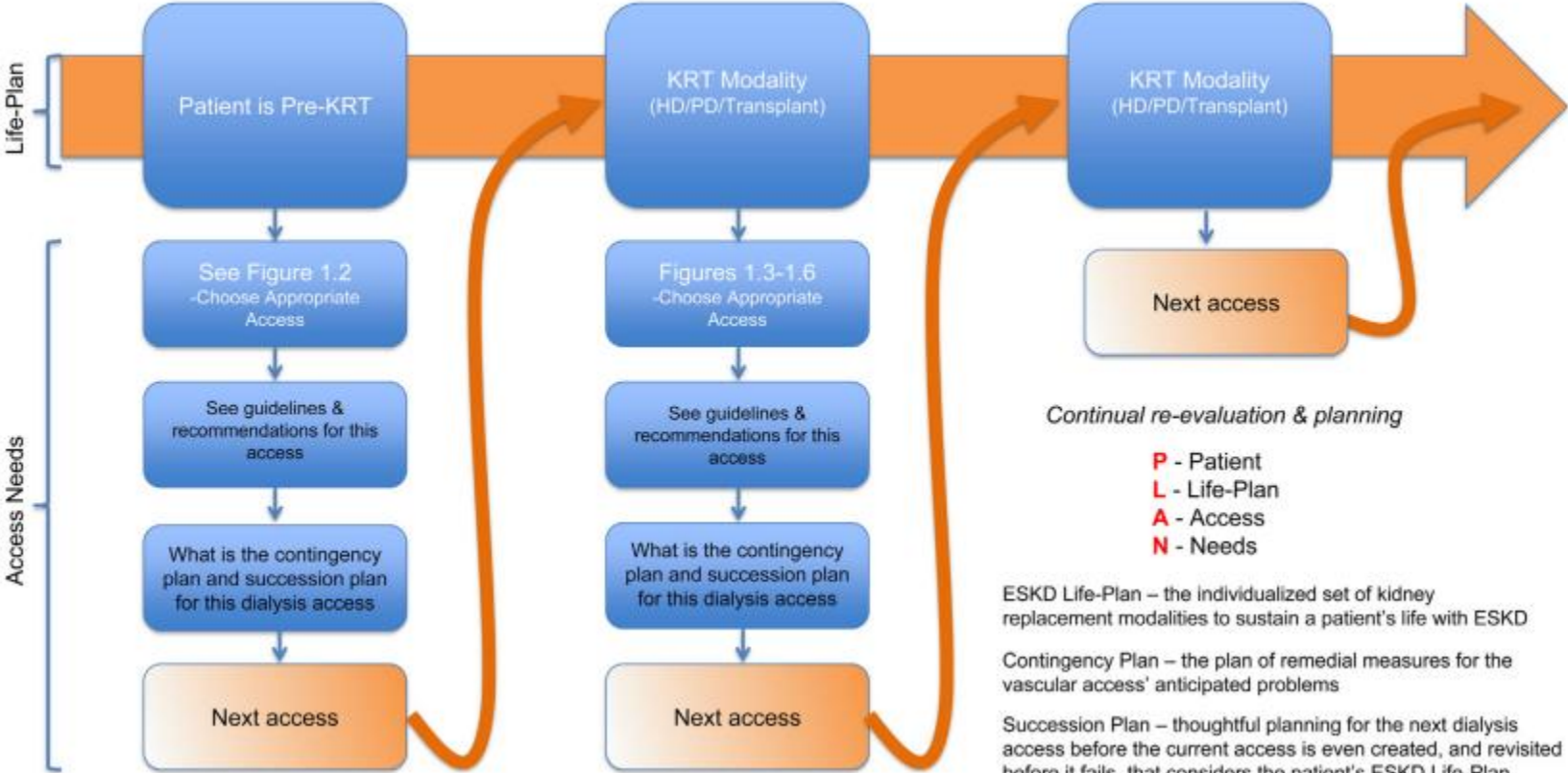

LIFE PLAN

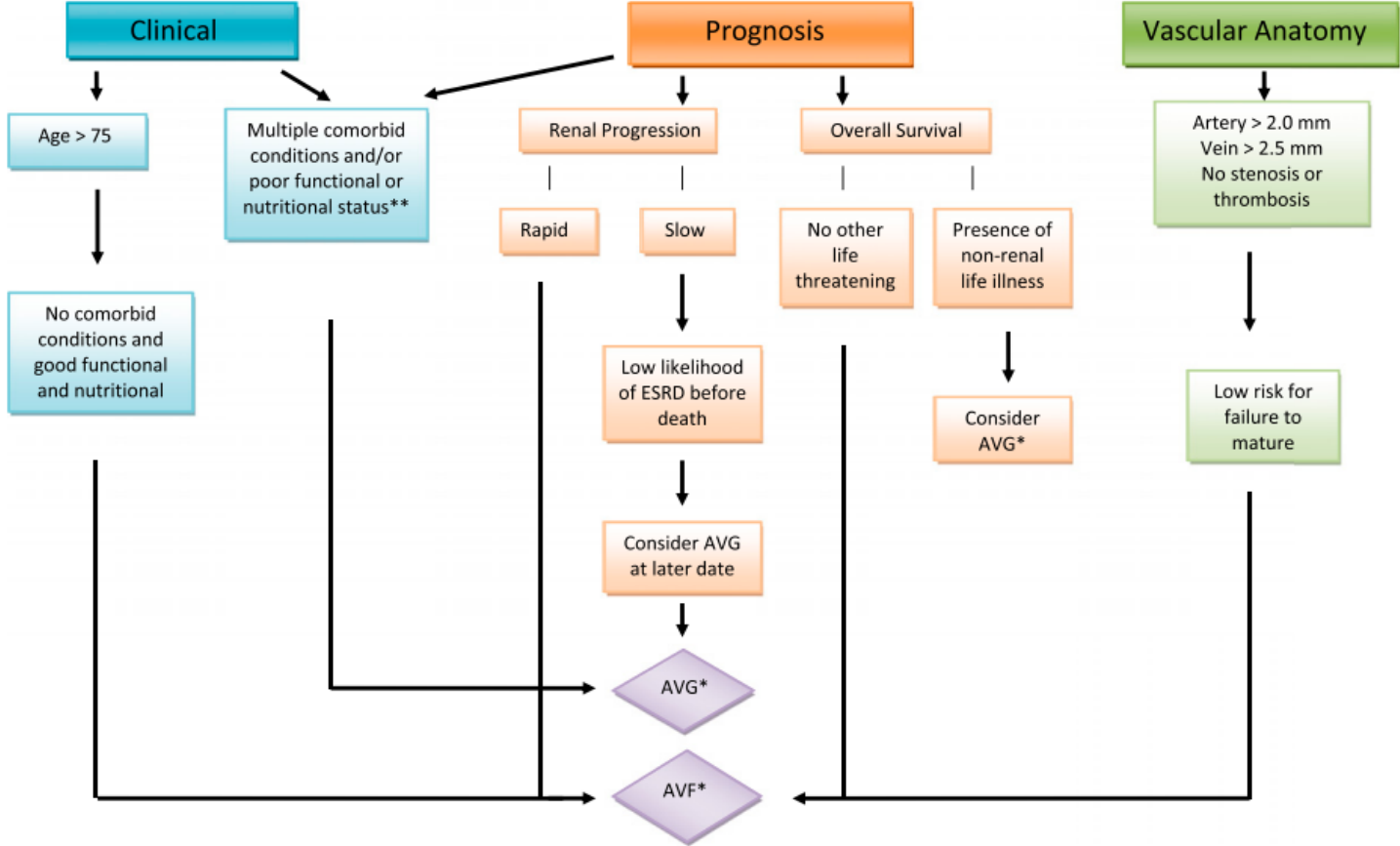
- ❖ Θεμελιώδες για την αγγειακή πρόσβαση στην αιμοκάθαρση είναι το **ESKD Life-Plan**, το οποίο αποτελεί μια εξατομικευμένη στρατηγική για τη ζωή με τελικού σταδίου νεφρική νόσο (ESKD) και εισήχθη στις Κατευθυντήριες Οδηγίες Αγγειακής Πρόσβασης του 2019 (KDOQI).
- ❖ Το **ESKD Life-Plan**, που αναπτύσσεται από κοινού μεταξύ του ασθενούς και της ομάδας φροντίδας του, είναι ένας εξατομικευμένος «οδικός χάρτης» των μεθόδων υποκατάστασης της νεφρικής λειτουργίας - αιμοκάθαρση (HD), περιτοναϊκή κάθαρση (PD) και μεταμόσχευση νεφρού - καθώς και των σχετικών αγγειακών προσβάσεων για όλη τη διάρκεια της ζωής του ασθενούς

LIFE PLAN

ESKD Life-Plan and Associated Access Needs: *What's the PLAN?*

LIFE PLAN

*Presumes prognosis acceptable and vascular anatomy criteria met

**Presumes end-of-life care discussions have taken place

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΚΑΘΟΡΙΖΟΥΝ ΤΟ LIFE-PLAN

❖ **ΙΑΤΡΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ**

- ✓ Αγγειακή ανατομία
- ✓ Συνοσηρότητες & ηλικία
- ✓ Προσδόκιμο επιβίωσης
- ✓ Επείγουσα έναρξη ΑΚ

❖ **ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΙΣ ΑΣΘΕΝΟΥΣ**

- ✓ Ποιότητα ζωής
- ✓ Εργασία/ τρόπος ζωής
- ✓ Επιθυμία για μεταμόσχευση

❖ **ΤΕΧΝΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ**

- ✓ Διαθεσιμότητα αγγείων
- ✓ Ιστορικό προηγούμενων προσπελάσεων

❖ **ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ**

- ✓ Πιθανές επιπλοκές
- ✓ Επόμενες προσπελάσεις

ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΧΡΗΣΗΣ ΚΦΚ ΑΙΜΟΚΑΘΑΡΣΗΣ

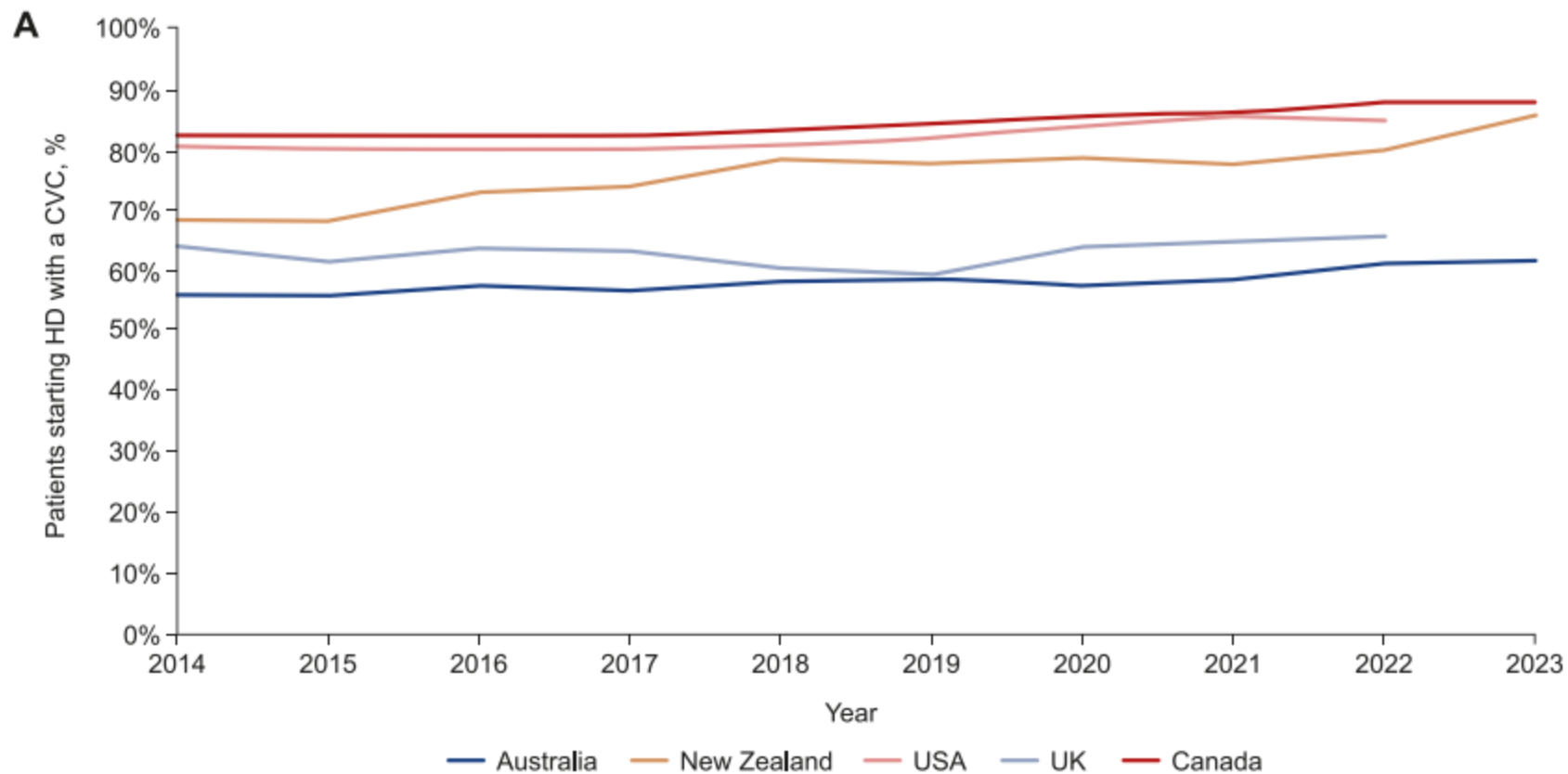
❖ Βραχυπρόθεσμη χρήση:

- Δημιουργία *AVF* ή *AVG* που δεν έχουν ακόμα ωριμάσει & επείγει η έναρξη ΑΚ
- *Οξεία απόρριψη μοσχεύματος* ή άλλη επιπλοκή που απαιτεί ΑΚ ή PLEX
- Ασθενείς σε *περιτοναϊκή κάθαρση με επιπλοκές* που απαιτούν προσωρινά ΑΚ
- Ασθενής με *ζώντα δότη για μεταμόσχευση* με προγραμματισμένη επέμβαση στο άμεσο μέλλον (π.χ. <90 ημέρες) που χρειάζεται ΑΚ
- *Επιπλοκές AVF ή AVG* (π.χ. σοβαρή λοίμωξη/τραυματισμός) που απαιτούν προσωρινή αποχή από τη χρήση μέχρι να επιλυθεί το πρόβλημα

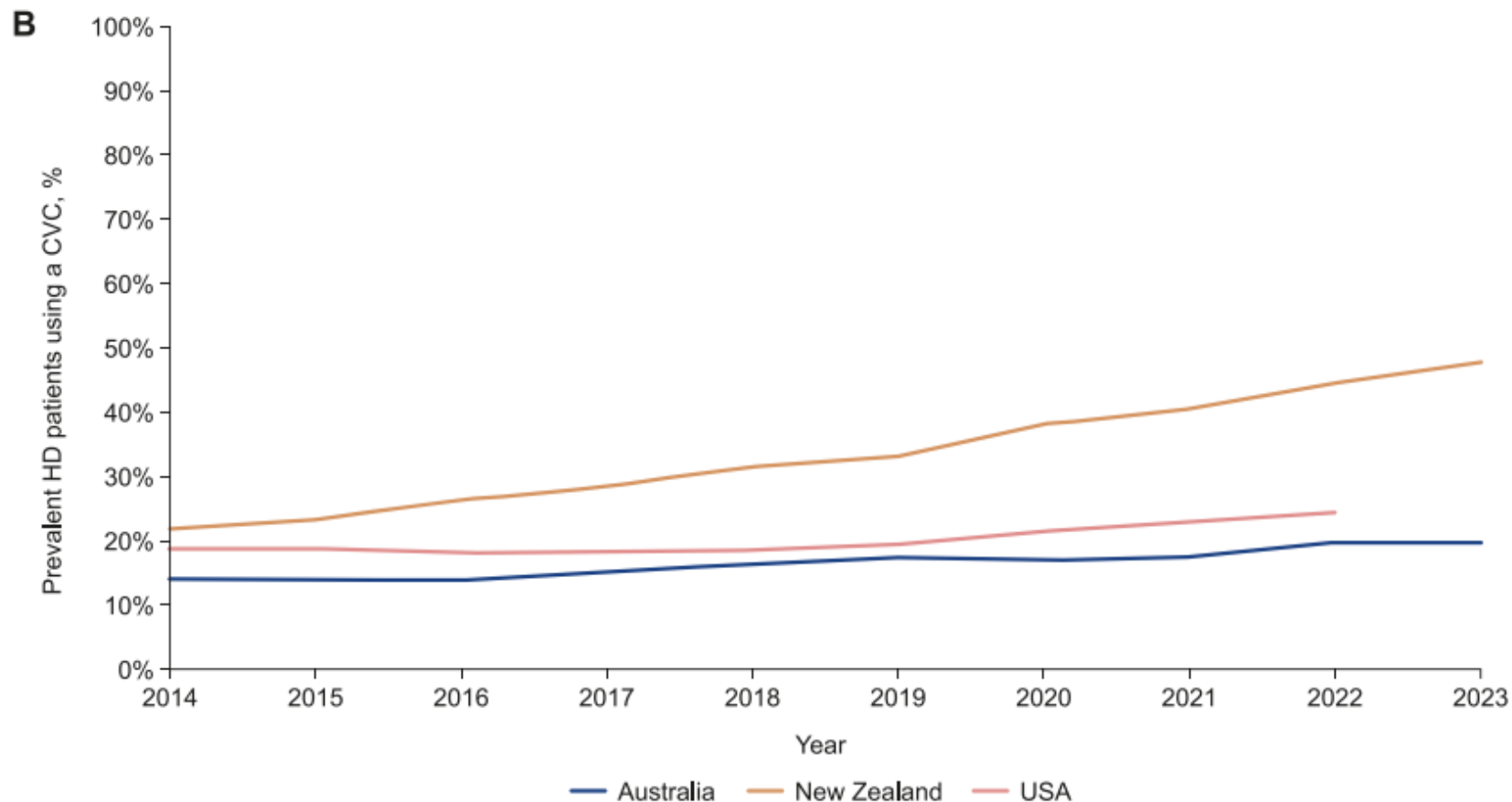
ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΧΡΗΣΗΣ ΚΦΚ ΑΙΜΟΚΑΘΑΡΣΗΣ

- ❖ **Μακροπρόθεσμη ή αόριστης διάρκειας χρήση:**
 - Πολλαπλές προηγούμενες αποτυχημένες αγγειακές προσβάσεις χωρίς διαθέσιμες εναλλακτικές
 - **Προτιμήσεις ασθενούς**, όπου η χρήση AV πρόσβασης θα περιορίζει σοβαρά την ποιότητα ζωής ή την επίτευξη στόχων ζωής
 - **Περιορισμένο προσδόκιμο επιβίωσης**
 - Απουσία δυνατοτήτων δημιουργίας AV πρόσβασης λόγω συνδυασμένων προβλημάτων αρτηριακής εισροής και φλεβικής εκροής ή σε **βρέφη/παιδιά** με πολύ μικρά αγγεία
 - **Ειδικές ιατρικές καταστάσεις**

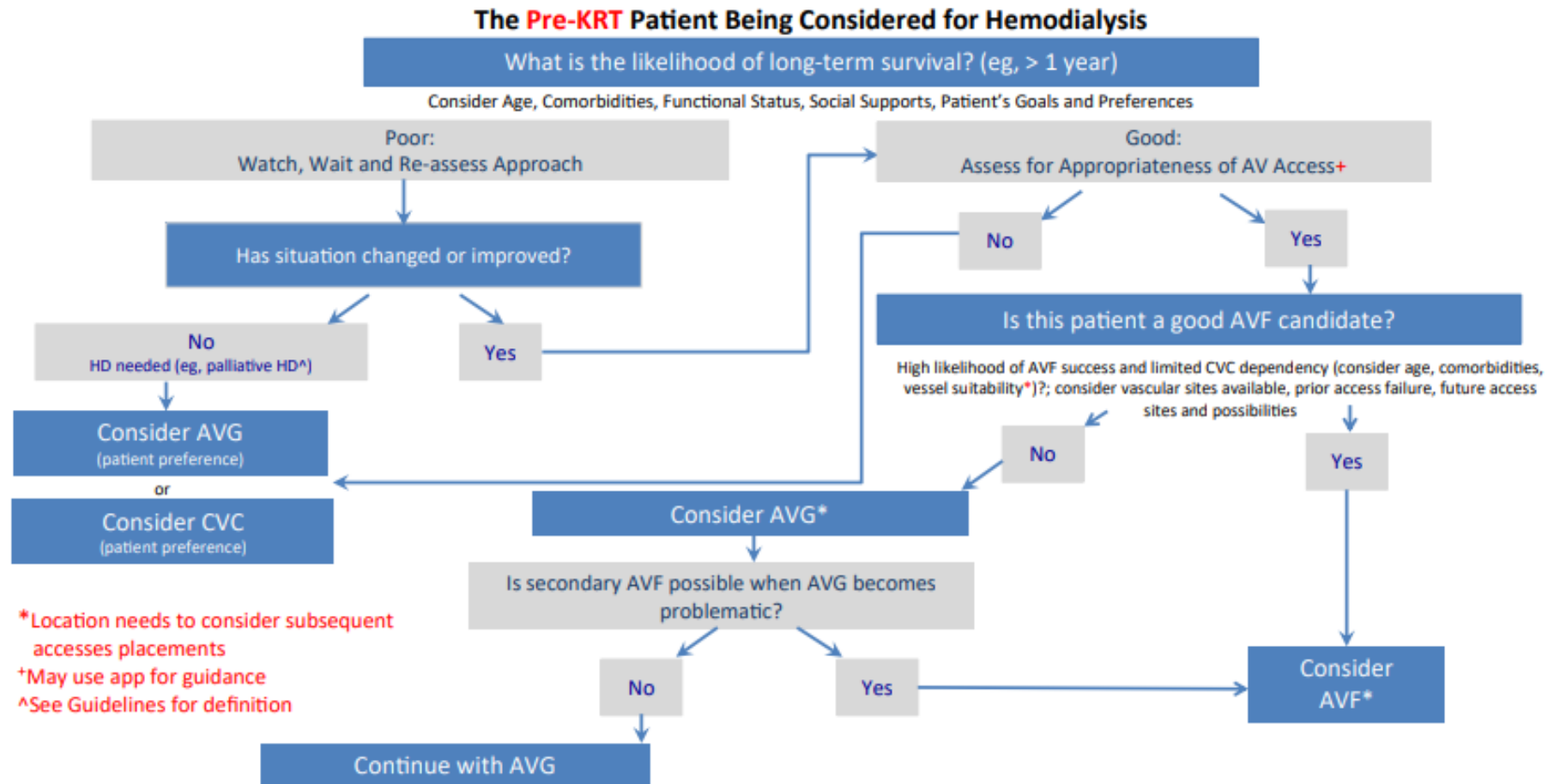
Χρήση ΚΦΚ Αιμοκάθαρσης

Χρήση ΚΦΚ Αιμοκάθαρσης

ΑΣΘΕΝΗΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΕΞΩΝΕΦΡΙΚΗΣ ΚΑΘΑΡΣΗΣ

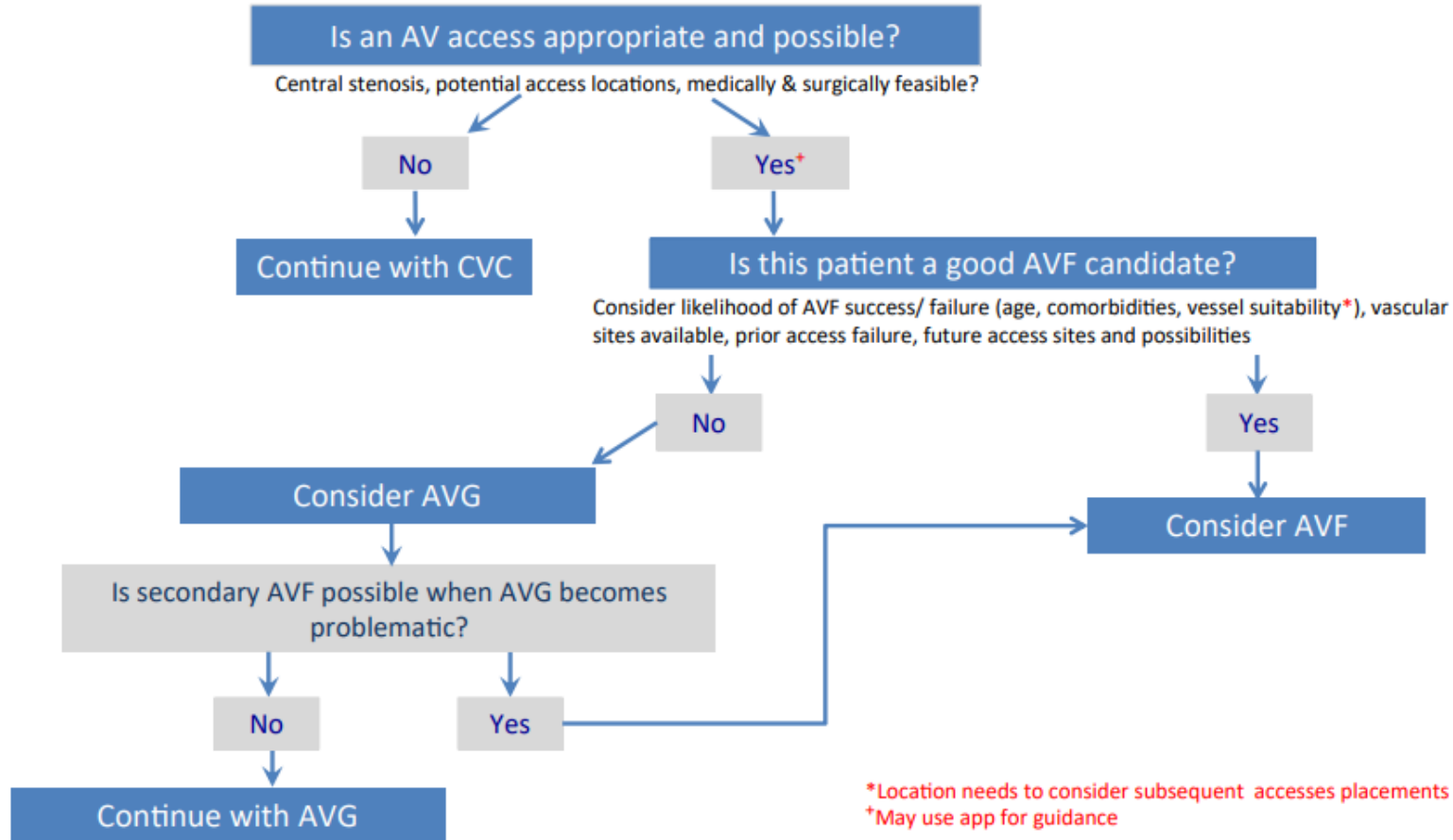
^{*}Location needs to consider subsequent accesses placements

⁺May use app for guidance

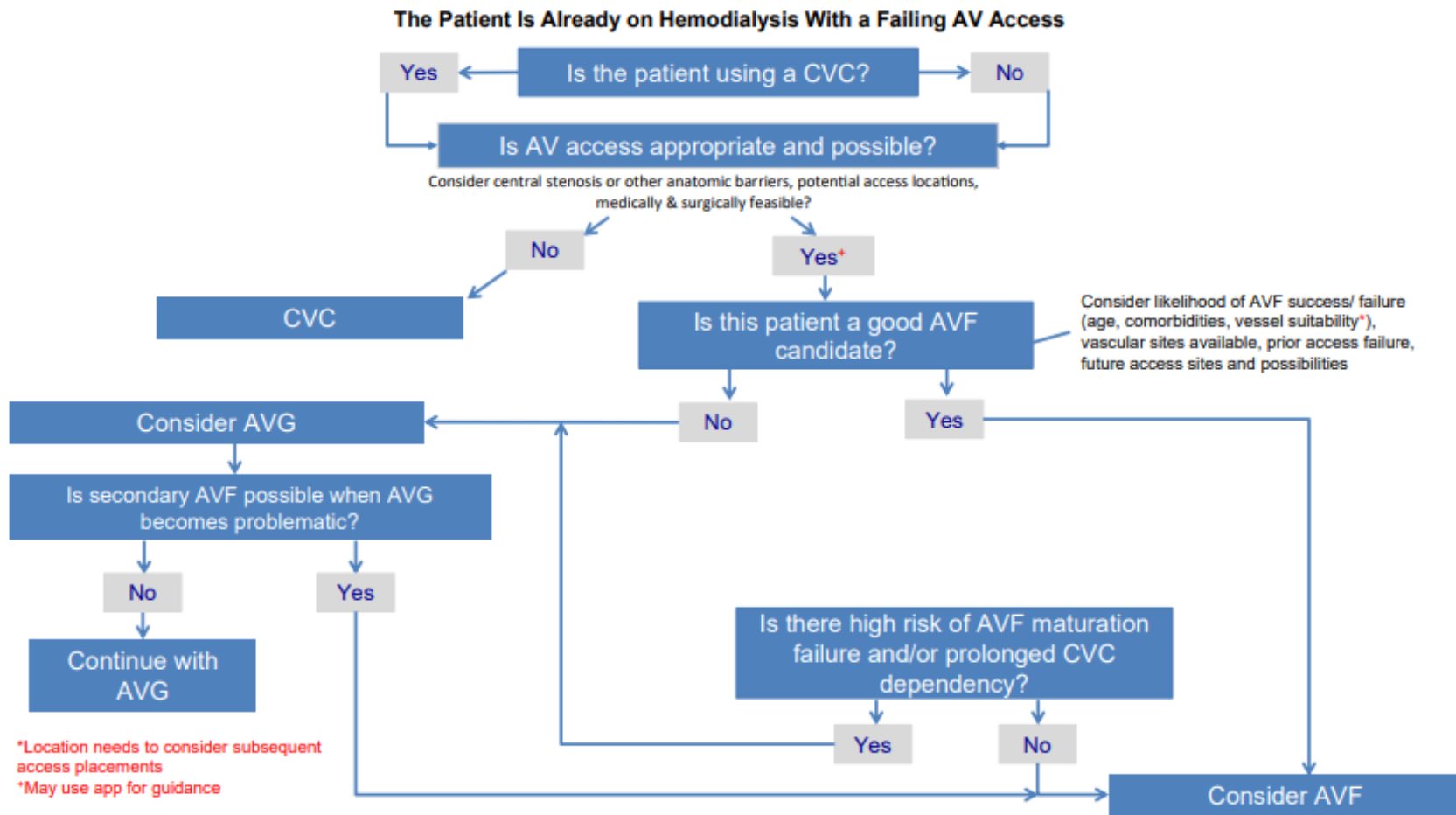
[^]See Guidelines for definition

ΑΣΘΕΝΗΣ ΣΕ ΑΙΜΟΚΑΘΑΡΣΗ ΜΕ ΚΦΚ

The Patient Is Already on Hemodialysis With a CVC

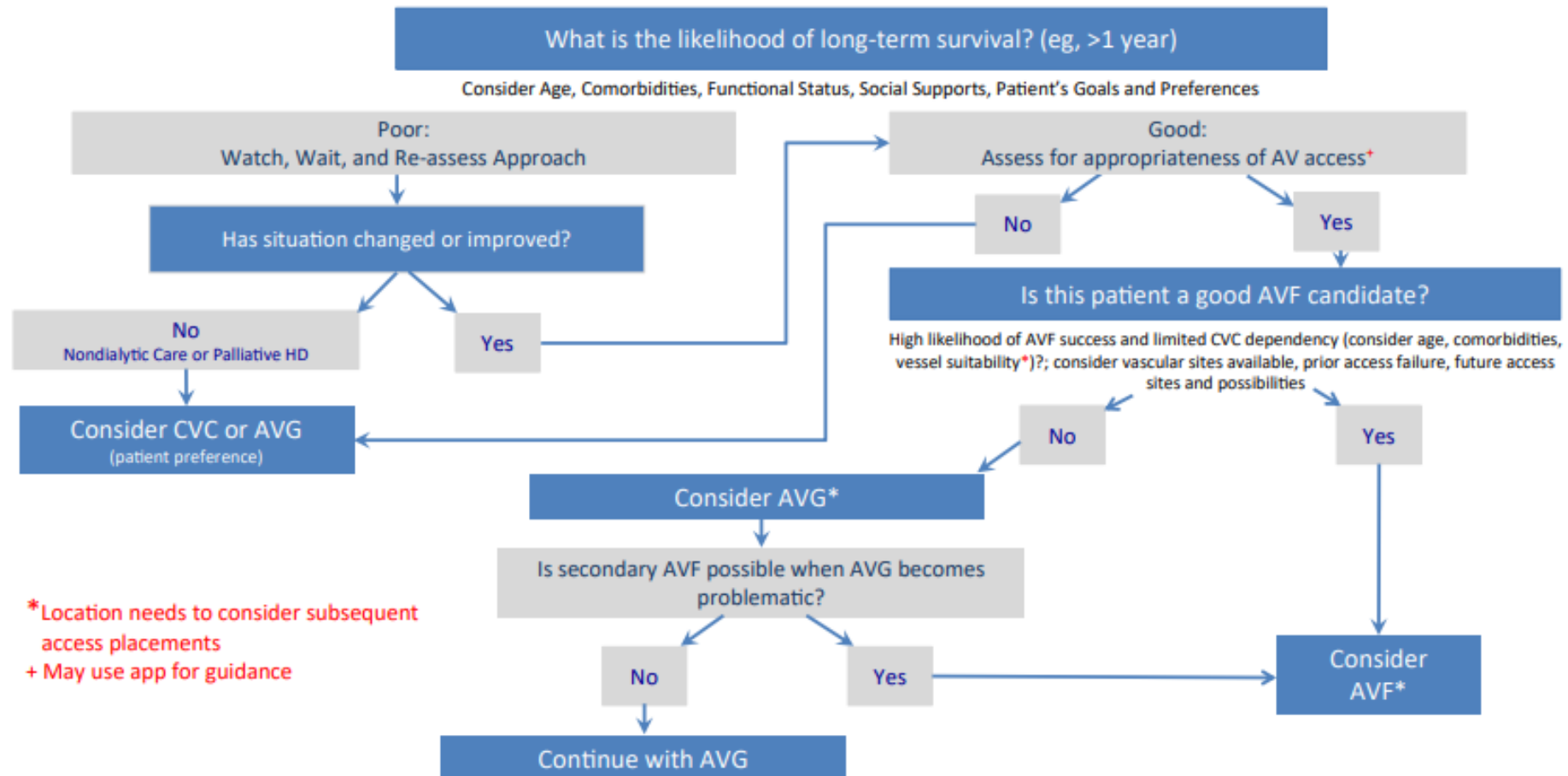

ΑΣΘΕΝΗΣ ΣΕ ΑΚ ΜΕ ΑΠΟΤΥΧΗΜΕΝΗ ΦΛΕΒΙΚΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ

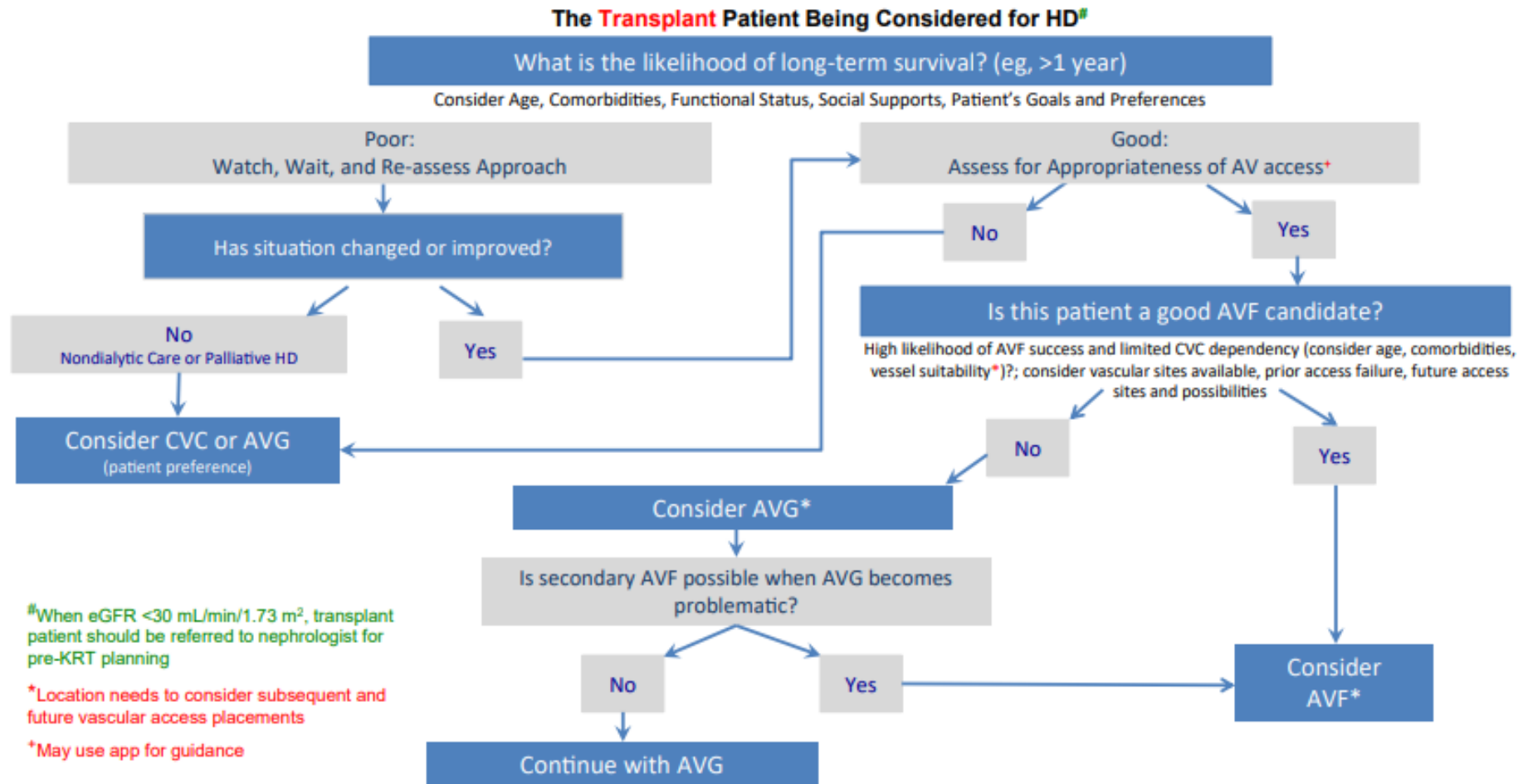

ΑΣΘΕΝΗΣ ΥΠΟ ΠΕΡΙΤΟΝΑΪΚΗ ΚΑΘΑΡΣΗ

The Peritoneal Dialysis Patient is Being Considered for HD (See Table 6.1)

ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΜΕΝΟΣ ΑΣΘΕΝΗΣ

Register / Login Menu

My Vascular Access™

Vascular Access Individualized

 Clinical Situation Algorithms

 Vascular Access Selection Assistant

 Resources

 About

Patient Information

Patient Age

59 years or younger

60 to 75 years

76 years or older

Need for Dialysis

Imminent / On dialysis

Not imminent

Functional Status | [More Info](#)

Independent

Assisted (lives at home)

Dependent (lives in a facility)

[Next →](#)

Patient Anatomy

BMI

Normal (less than 30.0)

Obese (30.0 to 40.0)

Morbidly Obese (40.0 or higher)

Cephalic Vein

Poor (< 2.0 mm)

Intermediate (2.0 to 2.5 mm)

Good (> 2.5 mm)

Basilic Vein

Poor (< 2.0 mm)

Intermediate (2.0 to 2.5 mm)

Good (> 2.5 mm)

Artery Radial

< 2.0 mm

≥ 2.0 mm

[← Back](#) [Next →](#)

[✕ Cancel](#)

Patient Information

Patient Age

- 59 years or younger
- 60 to 75 years
- 76 years or older

Need for Dialysis

- Imminent / On dialysis
- Not imminent

Functional Status | [More Info](#)

- Independent
- Assisted (lives at home)
- Dependent (lives in a facility)

Next →

✕ Cancel

Patient Anatomy

BMI

- Normal (less than 30.0)
- Obese (30.0 to 40.0)
- Morbidly Obese (40.0 or higher)

Cephalic Vein

- Poor (< 2.0 mm)
- Intermediate (2.0 to 2.5 mm)
- Good (> 2.5 mm)

Basilic Vein

- Poor (< 2.0 mm)
- Intermediate (2.0 to 2.5 mm)
- Good (> 2.5 mm)

Artery Radial

- < 2.0 mm
- ≥ 2.0 mm

← Back

Next →

✕ Cancel

AV-Access (Fistula or Graft) Appropriateness Ranking

What does this mean? ▼

Radial-cephalic Fistula

Brachial-cephalic Fistula

Forearm Loop AV Graft

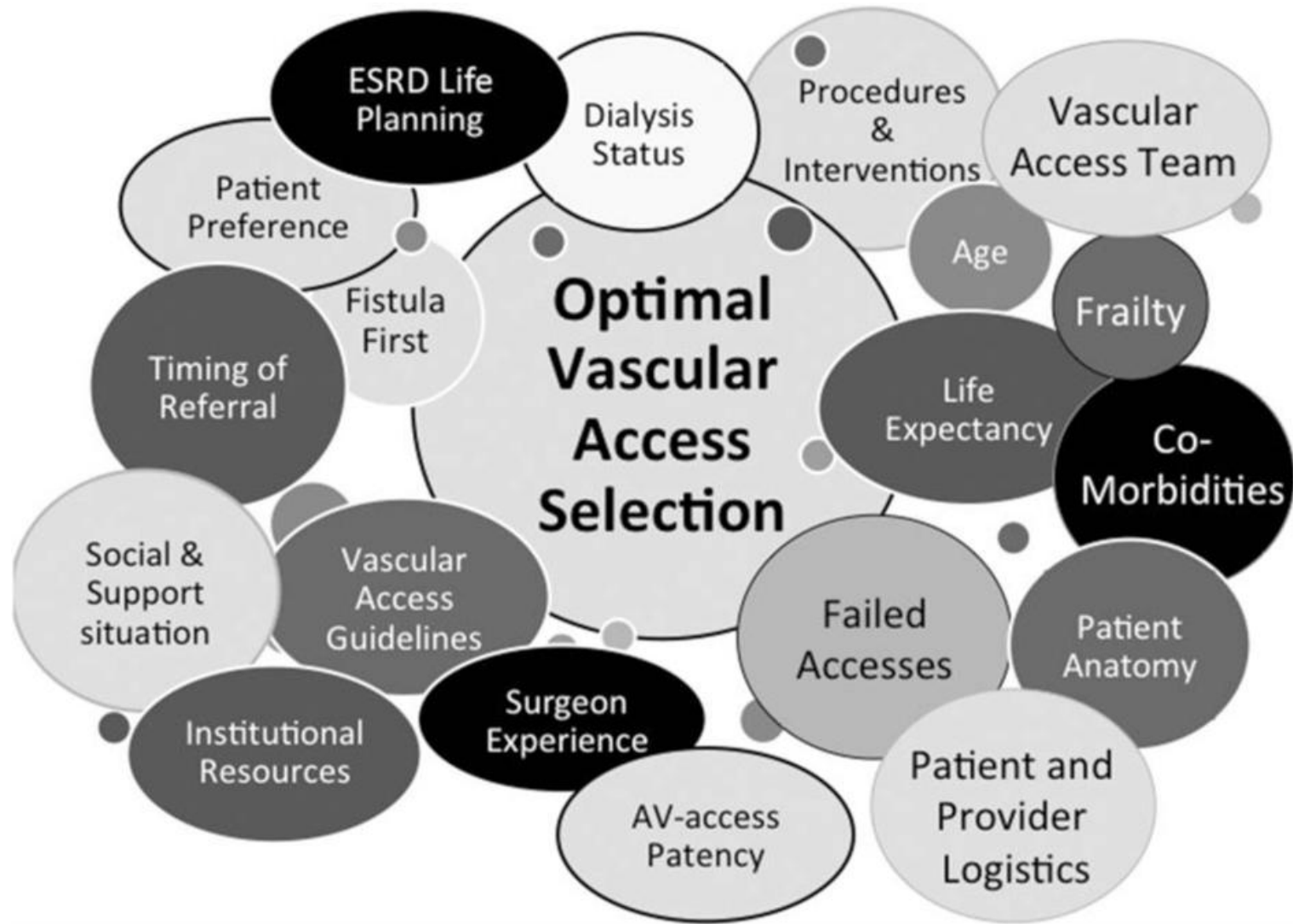
Upper Arm AV Graft

Catheter

More about our process >>

Case	Description	ESKD Life-Plan Modality Choice	Dialysis Access	Comments
14 yo girl 	Congenital cause of kidney damage, CKD nondialysis (eGFR 22 mL/min) has living donor for transplant, active – wants to be a teacher, right handed	<ol style="list-style-type: none"> 1. Living donor transplant 2. PD 3. Home NHD 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Transplant - NA 2. PD catheter 3. RC-AVF (left) 	<ul style="list-style-type: none"> • Follow closely, long life anticipated • Flexibility required - Life-Plan may change • Life-Plan must consider multiple modalities and optimize dialysis access
26 yo woman 	GN, on HD; failed PD with temporary CVC, has potential living donors, actively working during day, R hand dominant	<ol style="list-style-type: none"> 1. Home NHD 2. Transplant 	<ol style="list-style-type: none"> 1. RC-AVF (left) 2. BC-AVF (left) 	Anticipating patient will get transplant – reassess annually for change in Life-Plan and AV access needs
48 yo man 	DM, HTN, AFib, obese. Copes poorly and non-adherent to medical management and presented needing to urgently start HD, works in outdoor maintenance, L handed	<ol style="list-style-type: none"> 1. IC-HD 2. Transplant wait list 3. PD may be possible later 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Early cannulation forearm loop graft (right) 2. BC-AVF 3. PD catheter 	IC-HD most appropriate; poor self care makes patient poor home PD or HD candidate – may change over time – reassessment necessary
64 yo man 	HTN, PCKD; ESKD on HD x7 years; R handed; Jehovah witness; sudden loss of RC-AVF (left)	<ol style="list-style-type: none"> 1. IC-HD 2. PD may be possible 	<ol style="list-style-type: none"> 1. CVC (left, IJ) 2. BC-AVF (R) 3. PD catheter 	Transplant not an option due to personal reasons; continue to preserve site for future HD access; patient reluctant to consider PD due to poor home situation
77 yo woman 	Frail, DM, CAD, PVD, urgently started dialysis, with CVC, lives alone, R handed	<ol style="list-style-type: none"> 1. IC-HD 2. PD may be possible 	<ol style="list-style-type: none"> 1. BC-AVF (left) 2. Upper arm graft (left) 3. PD catheter 	Patient likely has limited life expectancy; focus on AV access and limiting CVC dependency vs preserving sites for future access
88 yo man 	Palliative patient and very frail but still enjoys time with family	<ol style="list-style-type: none"> 1. IC-HD 	<ol style="list-style-type: none"> 1. CVC (right IJ) 	Patient preference for CVC vs graft for palliative patients